

Till: Styrelsen
Från: Sekretariatet
Datum: 2021-05-28
Punkt: 8. Svensk verksamhetsstrategi 2022-2030

BESLUTSUNDERLAG

1. Inledning

Bilagor

Bilaga 1: Amnesty rapport Leave no one behind

Bilaga 2: AI SECOND DRAFT STRATEGIC FRAMEWORK (2022-2030) [POL 5036392021]

I höst äger medlemskonsultationen rum som en viktig del av framtagande av Amnesty Sveriges verksamhetsstrategi 2022-2030. Syftet med föreliggande underlag är att sätta ramar/riktning för konsultationen. I detta underlag diskuteras enbart människorättsprioriteringarna, dvs de prioriterade områdena i utkastet till global strategi och flexibla människorättsområden (sk flexible area of work). Några frågor från strategin kommer tillbaka till styrelsens septembermöte och berör bl.a. organisationen och vårt uppdrag, tex vilka förmågor Amnesty Sverige behöver förbättra under perioden. Även det som handlar om våra gemensamma perspektiv (sk common lense) samt värderingarna (our shared values) diskuteras på septembermötet.

Till detta underlag får styrelsen två bilagor:

1. Utkast på global verksamhetsstrategi. Sekretariatet utgår ifrån att verksamhetsstrategi för Amnesty Sverige bygger på utkastet till global verksamhetsstrategi och därmed håller sig inom samma ramar och prioriteringar.
2. Rapport från partnerdialog. Strategin säger att vi vill vara en organisation som lyssnar, bygger broar och förstärker andras röster. Därför har vi i denna fas bjudit in till dialog med organisationer som företräder många olika rättighetsbärare, som representerar alla diskrimineringsgrunder, som arbetar inom olika rättighetsområden och med olika former av specialistkompetens. Vi har kallat det partnerdialog, även om inte alla aktörer som har deltagit är formella partners. Samtalen har handlat om människorättsutmaningar i Sverige utifrån Amnestys två prioriterade områden, samt vad externa aktörer anser att Amnesty bör fokusera på.

2. Människorättsprioriteringar - beskrivning

I nedan avsnitt försöker sekretariatet synliggöra utkastet på global strategi med dess människorättsprioriteringar. Sekretariatet vill synliggöra följande dimensioner:

- a) Vad svenska sektionen fokuserar på i dagsläget.
- b) Vad förslaget från den globala rörelsen innebär och vilken bedömning AIS gör - utifrån underlag från sektioner - kring vilken kompetens och resurser som finns i relation till målen och var vi som rörelse behöver bygga kompetens den första perioden av strategin, dvs 2022-2025.

- c) Vilka prioriteringar som regionen Europa/Centralasien inom Amnesty har gjort för de kommande åren.
- d) Till sist visar vi även de rekommendationer som partnerdialogen utmynnade i, dock bara på rubriknivå. Styrelsen hittar alla rekommendationerna i rapporten.

Yttrandefriheten och det offentliga rummet

“By 2030, benefitting from expanded civic space, more people in more places under more circumstances – online and offline – are safely exercising their freedom of expression, under shelter of laws and regulations that protect them from violence, harassment, and unfair treatment.”

Förklaring av bild:

- Sekretariatet har valt att slå ihop de två outcomes som finns under mål 1. Detta eftersom de många gånger är svåra att separera eftersom de så tydligt hänger ihop. Amnesty Sverige har i sin verksamhetsplan 2021 inte heller separerat de två. I samtalen med partners blev de också till en helhet.
- Amnesty Sverige har idag inget fokus på detta område vad gäller människorättssituationen i Sverige, förutom reaktiva kommunikationsinsatser. Däremot deltar Amnesty Sverige på olika sätt i den internationella rörelsens verksamhet, bl.a. genom påverkansarbete och bistånd.
- Enligt strategin bedömer AIS att det finns tillräckligt med kapacitet (existerande resurser och expertis) för att med en gång bedriva ett arbete på området. Det planeras just nu en sk "flagship campaign" på temat "right to protest" som startar nästa vår. För regionen kommer området "Shrinking space" att vara ett prioriterat område för Europa/Centralasien. Inom ramen för detta område inkluderas bl.a. flagship campaign, BLM, tech, anti-terrorism och övervakning/rätten till privatliv.
- Rekommendationer från partnerdialogen finns i rapporten under rubrikerna: 1. En tid där yttrandefriheten begränsas allt mer av hat, hot och självcensur, 2. Förverkligande av reell yttrandefrihet, mötesfrihet och föreningsfrihet kräver ett intersektionellt perspektiv – nothing about us without us, och 3. Polariseringen i samhället leder till att föreningsfriheten och mötesfrihet allt mer begränsas.

Jämlikhet och icke-diskriminering

"By 2030, states and corporations are adopting and implementing human-rights consistent laws, policies and practices that address and prevent the root causes of inequality, effectively combat all forms of discrimination and provide human rights protections to those affected by the climate emergency."

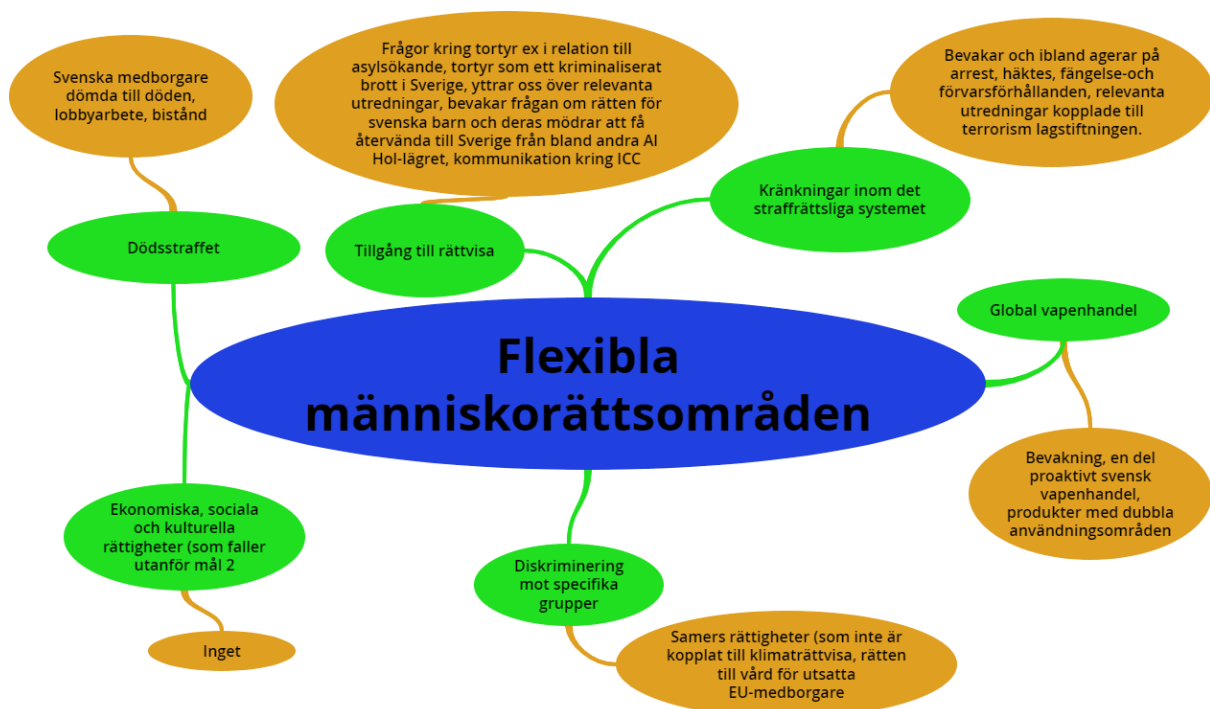

Förklaring av bild:

- Amnesty Sverige lägger mest resurser i dagsläget på outcome 2.1, 2.2 och 2.4. Det finns här ett stort fokus på människorättssituationen i Sverige även om vi inom ramen för alla outcomes även deltar i internationellt arbete.

- Amnesty Sveriges flyktingarbete faller under outcome 2.4 även om perspektivet i den nya strategin är ojämlikhet och icke-diskriminering och inte asylrätten per se.
- Delar av Amnesty Sveriges arbete vad gäller företagsansvar hamnar under detta mål, medan andra delar snarare hamnar under gemensamma perspektiv (common lense) och därmed inte syns här.
- AIS bedömer att rörelsen har tillräcklig kapacitet på området jämställdhet och intersektionell rättvisa. Däremot behöver rörelsen bygga kapacitet på områdena klimaträttvisa, social trygghet och flykting och migration under 2022-2025. Den regionala nivån av AIS har beslutat att prioritera "Gender equality and gender justice" (inklusive SRHR, Istanbul-konventionen, rights for minority women including roma and other ethnic minorities) samt Migration (inklusive non-refoulement, European pact on migration, externalisation).
- Rekommendationer från partnerdialogen finns på outcome 2.2 under rubrikerna: 1. Att fostra en ny generation av människorättsförfvarare och 2. När vissa rättigheter fortfarande anses viktigare än andra och på outcome 2.3 under rubriken: 1. Klimatet bör lyftas som en människorättsfråga. I relation till outcome 2.4 finns ingen tydlig rekommendation. Däremot lyfte ett par deltagare: "Finns få nationella tunga organisationer som värnar människor på flykt. Tydligt önskemål från flera deltagare om att Amnesty inte får släppa dessa frågor och fler uttryckte att det var bra att det inkluderas som en naturlig del av arbetet med ojämlikhet och ickediskriminering."

Flexibla människorättsområden

Förklaring av bild:

- Det Amnesty Sverige gör idag och som faller under flexibla människorättsområden är främst reaktivt arbete men även frågor som vi mer aktivt bevakar och agerar på.. Exempelvis deltar vi i seminarier eller ordnar egna samtal och seminarium.

- En del av de områden där vi idag har en verksamhet faller i den nya strategin inom ramen för flexibla människorättsområden. Det tydligaste exemplet är samers rättigheter. Vissa områden är lite oklart om det hamnar under mål 2 eller här, tex rätten till vård för utsatta EU-medborgare.

3. Kommentarer

Sekretariatet konstaterar följande utifrån den nya strategin, partnerrapport och våra nuvarande prioriteringar:

- Nästan allt som Amnesty Sverige arbetar med idag ryms inom ramen för de två prioriterade frågorna i utkastet till strategi. Vissa områden faller enkelt inom ramen för de prioriterade frågorna. Andra frågor skulle sekretariatet behöva se över för att se hur vi kan bidra till de gemensamma målen. Vissa sakområden hamnar istället under det flexibla människorättsområdet. Sekretariatet kan konstatera att detta betyder att vi redan börjat anpassa verksamheten till strategin, men också att strategin fortfarande omfattar många sakområden trots ett uttalad försök att fokusera och rikta arbetet.
- Amnesty Sverige arbetar redan idag med för många frågor. Sekretariatet skulle behöva fokusera våra resurser för att få större effekt och skapa en mer flexibel och snabbfotad organisation. Strategin lyfter också upp nya människorättsfrågor, ex klimaträttvisa, som vi behöver ta ställning till. Vill Amnesty Sverige ta sig an nya frågor blir behovet av att prioritera ännu större.
- Amnesty Sverige har idag inget fokus på människorättssituationen i Sverige på mål 1. Vill organisationen ta roll i Sverige på detta område behöver annat prioriteras bort.
- Amnesty Sverige har idag ett relativt stort fokus på människorättssituationen i Sverige (under mål 2). Strategin styr fördelningen mellan å ena sidan de prioriterade områdena och å andra sidan de flexibla människorättsområdena. Däremot styr inte strategin fördelningen av resurser mellan det regionala/globala arbetet och människorättsarbetet i Sverige. Amnesty Sverige behöver både hitta en bra balans och ta hänsyn till en uttalad önskan om högre grad av samverkan globalt/regionalt.
- Amnesty Sverige arbetar idag på tre nivåer. I verksamhetsplanen finns indikatorer på individ-, kapacitets- och policynivå. Sekretariatet bedömer att vi har störst effekt när vi arbetar på policynivå och/eller på kapacitetsnivå.
- Partnerdialogen visar på att det finns förväntningar på Amnesty Sverige som kräver att vi tänker och jobbar annorlunda än idag, exempelvis att arbeta mer på strukturell nivå och i relation till samlad lagstiftning/den samlade människorättsituation, snarare än att agera i en rad enskilda frågor.

4. Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att Amnesty Sverige fokuserar på följande 3-4 områden: x x x (tas fram på styrelsemötet);

att Amnesty Sverige inte proaktivt driver människorättsfrågor inom ramen för flexibla människorättsområden utan prioriterar att bevaka vissa frågor för att kunna agera vid behov. Att vi fokuserar på följande områden: x x x (tas fram på styrelsemötet);

att Amnesty Sverige prioriterar bort följande frågor: x x x (tas fram på styrelsemötet);

att prioriterade områden konsulteras med medlemmarna under hösten 2021.